

Cykelturen ”Från öst till väst”, Fide-Öja-Vamlingbo, med

Cykelfrämjandet den 2 juli 2022

Under turledarnas för dagen ledning, Elisabeth Ekman och Leena Andersson, började färden vid Fide k:a, där Tyra Lundgrens (1897-1979) vackra liljeutsmyckade gravsten besågs. Tyra, i 30 år sommarboende vid Bredkvie, Fide, var en mycket kreativ och välkänd konstnär, keramiker, skulptör, glaskonstnär, textilformgivare, grafiker och författare.

Fide k:a hade före 1826 ett stort högt torn som pga rasrisken ersattes med nuvarande lilla kaffekvarnsliknande torn. Uppe i tornet siktas Östersjön på både öst och västsidan ty här är ön blott 2 km bred. I kyrkan finns en tavla som minner om Valdemar Atterdags härjningar 1361.

Strax norr om kyrkan, vid den militärhistoriskt intressanta Skansen, finns ett underjordiskt värn, som står i förbindelse med andra värn tvärs över ön, Råbertsgången. Detta för att i krig vid behov kunna stänga av den sydligaste delen av Gotland.

Kosan styrdes söderut till den runda kastalen, Öjas äldsta byggnadsminne. Var kastalerna försvarsverk eller föregångare till fyrar? Bakom kastalen låg den gamla Unghansegården, från vilken jungfrun som hjälpte Valdemar Atterdag, lär ha kommit.

Efter kaffe i sol vid Öja k:a for vi till Faludden där ett fint regn, då vi vände västerut, följdes av motvind.

Vid ett kort stopp vid Stockviken, idag en insjö med rikt fågelliv, men förr en hamn, berättade våra ciceroner om att här var kusten ett mycket lömskt ställe med otaliga fartygsstrandningar. Utöver jordbruk, fiske och stenhuggeri bidrog strandningarna till folks försörjning. 1867 byggdes den första fyren och antalet strandningar minskade.

Färden i motvind gick så via Skoge till Västlands i Vamlingbo. I lä av strandboden intogs lunch och styrkta for vi på den blåklintskantade strandstigen via Valar till Burgsviks hamn.

Där mötte Stefan Skimutis, ordförande för projektet Banvallen, upp. Han berättade om arbetet med att söka pengar och att sedan få markägare att inse fördelarna med att upplåta marken för cykling, vandring etc.

Via nämnda banvall gick färden åter till Fide k:a.